

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

ROMÂNUL

Mihail Eminescu.

Arad, 7 August.

În vremuri răsboinice cei ce rămân acasă cultivatează frumosul. Niciodată durerea n'a cântat atât de sincer ca acum pe gura fiecărui, — florile amintirii cresc în suflet închizând în potirul lor magic trecutul luminos și privirile rătăcite în beznă, se ridică înălțate în soare... Cei ce au murit. Ne aducem aminte de ei, fața lor palidă, ființa lor uitată răsare ca o fantomă strălucită, cuvinte dispărute și stinse de uraganul morții se înfiripează ca întâiele cântece de ciocârlie și cei dispăruți vin acasă... Tu, care ai avut tată și pe care ți l'a smuls viforul din brațe, îl aștepti cu așternut proaspăt și cu vinul lui Hristos pe masă, tu, care ți-ai pierdut copilul ori logodnicul pe cărările negre ale Jaine, îi aștepti să vie acasă, — cu toții avem pe cineva, care ne-a părăsit și care totuși este al nostru, îl vedem în soare și-l simțim în bucuria noastră, într'o lacrimă îl purtăm micșorat și un oftat ni-l duce, și cinismul materialist, care ne făcea apatici față cu marile neînțelegeri ale vieții, ni se cristalizează într'un atavism religios...

În vremuri răsboinice cei ce rămân cultivatează frumosul.

Neamul nostru este încercat de cele mai grele lovituri. Transilvania cea frumoasă este astăzi pe stepele Galiției și cei mai buni ai noștri se luptă și mor pe pământ străin. Am dat ce am putut mai mult: *un neam întreg și puterea lui întregă. Am trimis în oastea împăratului întregul trecut și poate viitorul Ar-*

dealului. Ne-am făcut datoria răsplătind cu sânge iubirea de neam și cu mormintele tăcute am cumpărat statornicia bordeielor noastre.

Neamul nostru este încercat de cele mai grele lovituri.

...Și cei ce rămân acasă, trebuie să cultiveze frumosul. Poate niciodată nu au fost atât de aproape sufletul nostru de sufletul celor ce știau plânge frumos, ca acum. Adevărată consolare pentru cugetarea și simțirea noastră ne dă astăzi opera poezilor noștri mari, care simțeau cu intuiția genialității momentele ce or să sosească pentru noi: momente de durere și înălțare, prilejuri lungi de suferință ce tot mai multă jertfă cer.

Mihail Eminescu. Luați în mâinile voastre operele lui și veți vedea cât de mare poate fi un poet în înțelegerea micilor dureri ale unui neam. Pe vremea lui Mihail Eminescu neamul românesc nu era amenințat în existența lui. Alte principii preocupau atunci suflarea românească. Societatea românească plămădită din efortul primitivismului și din puterea sleită a bizantismului, era la începutul dezvoltării. Pe malurile Dâmboviței nu flueau fabricile și în pădurile seculare nu suna săcurea electrică a societății Lotru. Standard Oil C-y-ul nu-și trimitea profitul în stoc de aur Americii hrăpărețe și comisiunea internațională dunăreană nu stabilise încă limitele navigației românești în fața tunurilor moscovite... Teatrul românesc era vodvilul, presa reprezentată prin „Evenimentul” lui Eminescu părea a fixa nechibzuirea elementului românesc, în București nu se înălțau încă strălucitoarele turnuri de cultură ale zilelor noastre, — și Eminescu cu viziunea artistului

conștient, cu bogatul colorit al fantaziei, cu îndrăsneala prodigioasă a talentului a presimțit viitorul națiunii sale. Poate nici un poet al nostru, nici al generației trecute, nici al celei mai tinere, n'a fost atât de sensibil în profesirile sale ca Eminescu. Eminescu simțise pela 1880, că luptele de clasă ce erau atunci or să deveie lupte de rasă pentru o viitoare generațiune, și *solidaritatea națională* înțeleasă la el ca un senz metafizic al conservării tradițiilor și aspirațiilor noastre, i-a fost nu numai cea mai prețioasă, dar și cea mai puternică lozincă.

Mihail Eminescu era totdeauna un poet al rasei românești. Până când Alexandri ori Bolintineanu reprezenta spiritul românesc prin individualism naționalist, Eminescu încerca să asimileze cugetarea, credința, pasiunile, energia tuturora, a întregului neam românesc, ca în forma unui europenism idealist, să prepare națiunea românească la viitorul său. Eminescu era poetul intinșului, dar instinctul era genial: *nu a dat greș*. Vremurile triste presimțite de cel mai mare poet al nostru, s'au adeverit. Cumpăna sortei, pe care s'a pus întreg trecutul și viitorul neamului românesc este pusă în mișcare. Procesul de examinație dacă într'adevăr este matură națiunea românească pentru a-și conserva existența *a sosit*. Intuiția genială a lui Eminescu se luptă în Galiția și-și prepară viitorul. Păcatele sbiciuite de Eminescu au dispărut din organismul românesc, virtuțile cari l'au făcut optimist în judecată, sunt în deplină putere. Este prin urmare o datorie națională a răsfoi biblia eminesciană în momentele acestea, în cari se adeveresc din punct în punct toate prognozele genialului poet.

Copii rugați-vă lui Dumnezeu.

— Prinos scumpilor mei morți. —

*Stinx nepătruns și 'ngrozitor de tainic
Sdrobit de 'nvins, stau mut în tata ta.
Căci inima mă chinule într'una
Să cânt și vai eu nu mai pot cânta.*

*Că-atunci când vreau să 'mbrac și munți și codri
In haina de porfiră-a sărbătorii
Aud în juru-mi plâns și desnădejde
Și 'n pieptu-mi moartea și sbuciumă fiorii.*

*Și-o noapte lungă, neagră, fioroasă
Din inima mea mușcă ne'ndurată
Și-mi blastăm lira dragă și sărmană
De-un vis etern de mare, sărutată.*

*Și mut îmi plec pe pedestale moarte
Fruntea de foc și inima de ghiață.
Sarcasm grozav îmi pare 'n clipa asta
Stinx-Viitor visata ta povață.*

*Și nu mai plâng și nu mai știu nimica
Dar simt: o rană de venin mă doare*

— *Indură-te de vaele noastre
Prea'ndurătoare Maică Născătoare! —*

*Și nu mă'ntreb și nu mai plâng ci 'n suflet
Îmi urlă-un vânt de fulger fioros!
— Indură-te de fulgerul ce arde
Al milei Preot stânt: Isus Hristos. —*

*Și nu mă'ntreb și nu mai plâng și nu știu
Și nu mai simt nimic în jurul meu!
— Indure-Se de plânsul nost cu hohot
Și de durerea-ni bunul Dumnezeu! —*

*O'ndură-Te Tu Sabaoth mărite
De-arhanghelii tăi pururi neînvinși
Indură-Te de fețele-'negrite
Și 'ndură-Te de ochii lor cei plânși.*

*Indură-Te, îndură-Te Stăpâne
Îți cerem toți cu-o rugă și cu-un glas!
O dă-ne Doamne liturghie mare
In loc de 'ngrozitorul parastas!*

Ovidiu Hulea.

Cultul și superstițiile Japonezilor.

Doctrina religioasă a Japonezilor este mai liberală decât cel mai pur protestantism creștin; în schimb miturile și superstițiile sunt mai numeroase decât la ori care alt popor din lume. Japonezii sunt monoteiști, însă concep „împărăția lui Dumnezeu” pe baze monarhice-federative. Așa că zeului suprem „Thao” îi atribuie numai oficiul de înalt supraveghetor peste ne-nunțării zăi mai mici sau „vicezei”, cum s'ar zice în limbajul politic pământesc. Aceștia din urmă au atribuțiuni speciale. „Sho-Tse” protejă copiii, „Hoteido” protejă pe soldați în război, „Shiow-Ro” dăruiește viață lungă oamenilor etc. Raporturile dintre zeu și zeu sunt mai mult corelative decât ierarhice: puterea unuia încetează acolo unde începe puterea celuiilalt. Așa voește „Thao”, stăpânul stăpânilor! Dar Thao are un fiu — unii îi zic „Budha”, alții „Shinto”, — care a propovăduit printre pământeni științele învățături. Pentru restabilirea paternității acestui fiu Dumnezeesc s'a vărsat mult sânge japonez. Poporul japonez e și acum împărțit în două mari partide religioase: unul pretinde că adevăratul fiu al lui Thao este Budha, pe când cellalt susține dimpotrivă că Shinto. De fapt Budha și Shinto sunt două personalități filozofice cari reprezintă două doctrine religioase

Numărul popular pe 1 an 4 cor.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul popular pe 1/2, 2 coroane

Răsfoiți-l pe Eminescu.

Din imaginile bogate, scânteetoare de fantazie și colori, din cuvintele magice, vârsate din tesaurul unui Croesus, din verbul mistic al lui Eminescu, noi cei, ce am rămas acasă ne putem găsi mângăerea. Poetul care a presimțit viitorul neamului românesc zace și astăzi sub lespede de piatră a unui cimiter și soarele nu zâmbește pe bronzul statuiei lui... Versul lui însă a prins rod în sufletul tuturor și în a celor, ce se luptă sub cer străin și în a celor, ce visează sub nukul obârșiei...

Mihail Eminescu a fost un profet, căci ne-a proorocit viitorul strălucit.

In lupta după adevăr.

II.

Articolul lui Avenarius este următorul:

Parlamentari ai celor nearmați?

Lui Romain Rolland.

„Furtuna războiului”, așa scriai deunăzi, „dăinuiește mai departe, cu furie. Furtuna aceasta desrădăcinează spiritele cele mai puternice și le smulge cu sine, în vârtejurile nebune. Eu însă îmi urmez și pe mai departe calea unui pelerin modest și caut printre ruine pe cei puțini, cari cred, ca mai înainte, că oamenii toți suntem frați. Dureroasă bucurie să găsești pe acești puțini oameni! Fiecare încercare a lor, fiecare cuvânt împăciuitoare, care emanează din iubirea adevărată, deșteaptă în amândouă taberele dușmane, întocmai ca și încercările și cuvintele mele, numai sentimente contrare lor. Căci într'asta sunt uniți dușmanii: urăsc pe aceia, cari nu vreau să urască. Europa se aseamănă unei cetăți asediate iar frigurile celor stăpâniți de diavolul sunt atotstăpânitoare. Cine nu vorbește într'ăurea, cu ei, cu toți, le este tuturora suspect. Numai suspect? Vai, justiția nu mai are vreme acum să analizeze — cine este suspionat că ar fi tradat, este deja trădător înaintea opiniei publice. Cine vrea să

predice pacea între oameni, acum în mijlocul războiului știe că-și pune în joc, pentru credința sa, reputația, liniștea și prietimiile sale”.

Până unde putem, Romain Rolland, să reprezentăm pacea în mijlocul războiului?

Mai întâiu de toate să trecem cu vederea și să nu ne întrebăm dacă nu pretinde cineva imposibilul cerând așa ceva. Să ne punem întrebarea dacă ar putea folosi la ceva un schimb de idei între dta și între noi. De câte ori citesc unele din articolele dtale mă cuprinde mirarea cât de greu trebuie să fie pentru un străin să-și facă o icoană fidelă despre spiritul Germaniei de astăzi, o icoană neîntunecată de nori de teamă, de speranță, de durere și de mânie înăbușită.

Dta, pe de altă parte, ești de părere că nu poți să stai de vorbă și să discuți cu noi, fiindcă noi credem că suntem în stăpânirea adevărului curat, în loc de a căuta acest adevăr.

Nouă ni se pare, că acelaș punct de vedere îl aveți și dvoastră. Și — într'adevăr — cu toții am avea o sumedenie de scuze pentru ținuta noastră, scuze din belșug.

Putem deci să vorbim unul cu altul? Putem să ne înțelegem între oaltă? Intre dta și între noi se află astăzi nu numai granițe, cari despart patrii și popoare, ci fac și ținuturi pustiite, cu sate arse, cu orașe în ruină și cu nesfârșite șiruri de morminte, în cari își dorm somnul de veci morții voștri și ai noștri. Morți, pe cari i-au răpit din floarea vârstei, cu consimțământul lor, conducătorii neamului, pe amândouă părțile beligerante. Mormintelor acestora le lipsește încă aceea ce au criptele celelalte începând dela prima coroană, pe care o primesc: pacea sfântă, pacea, în care străbate, întocmai ca șoaptele vântului, dinspre mare, în pădurea plină de urne, răcoarea cea dintâi a vecinicii, care desleagă totul. Imprejurul dâlmelor noastre și a dâlmelor voastre de pământ mugesc încă tunurile și pale de lumină sfântică noaptea din jurul lor în bucățele înviforate. Intre noi veghiază, rănește și omoară mereu lupta crâncenă. Putem noi să ne vorbim unul altuia, cu toate acestea?

deosebite. Doctrina lui Shinto e îmbrățișată mai mult de clasele superioare fiindcă are un caracter autocratic pronunțat, pe când aceea a lui Budha — fiind prin excelență democratică — a pătruns mai mult în poporul de jos, la clasele muncitoare.

Până la 1867, budhismul a fost religia de stat; atunci, în urma unei revoluții, pornită și susținută de clasele superioare, partizanii lui „Shinto” au reușit să declare ca religie de stat învățăturile acestuia.

Japonezii nu oficiază decât un singur serviciu religios; acesta se referă la *cultul morților*. În fiecare casă se află un mic altar în care membrii familiei cântă duios și falnic cântece religioase în amintirea rudelor și prietenilor repauzați.

Cea mai mare sărbătoare a lor este „Masturi” (ziua morților) care se sărbătorește la 15 și 16 Iulie. În aceste zile nu se lucrează nimic. Intreg poporul stă în contemplație gândindu-se la ființele ce i-au fost dragi și roagă pe Thao să îngăduie ca sufletele răposaiților să se poaore în altar să viziteze pe membrii familiei cari sunt în viață.

În acele zile cimitirele sunt luminate cu lampioane și tot astfel porțile și intrările caselor. Se atarnă lampioane albe pentru sufletele rudelor și prietenilor morți de curând, și de culoare galbenă ori verde pentru străbuni. Sufletele se coboară din „Iamato” și parcurg o distanță de 3 miliarde 600,000.000 Ri (1 Ri 4

klm.), până la pământ; de aceea ele flămânzesc și însetează: familia trebuie să le pregătească pâne de orez și băuturi răcoritoare.

Dar vizita nu poate dura mult, căci sufletele trebuie să cutreere în aceste 2 zile toate locurile pe unde au umblat când trăiau pe pământ. De aceea fiecare membru al familiei trebuie să arunce la marginea drumului câte un ban ca să aibă sufletele cu ce plăti vămile... E ușor de priceput cât de mare trebuie să fie afiuța cerșetorilor pe drumuri în acele sărbători!

Superstițiile Japonezilor sunt destul de interesante. Popor religios prin excelență, crede în puterea duhurilor rele, în spiritism, în arta prezicerilor, în puterea vânturilor, în blasteme, descântece, vraje și tot felul de farmece.

Sunt zile bune și zile rele, ceasuri aducătoare de noroc și ceasuri de primejdie. Cine vrea să facă o întreprindere oarecare, trebuie să consulte mai întâi un calendar: aci sunt însemnate toate zilele și ceasurile bune și rele.

Noaptea zilei de 2 Ianuarie este noaptea vi-zuniilor. Fiecare notează ce a visat în acea noapte și caută în cartea pentru talmăcirea viselor ca să vadă ce i se va întâmpla în cursul anului. Talmăcirea viselor este o meserie rentabilă la Japonezi. Se întâmplă de multe ori ca isbândirea să fie tocmai contrarie, de aceea talmăcitorul trebuie să aibă dibăcia oracolor greci dacă voiește să nu-și piardă clientela.

După cucerirea Varșoviei și Ivangorodului.

Rusia înfrântă?...

Arad, 7 August.

Infrângerile consecutive pe cari le suferă armatele muscălești deja din primăvară servesc umanitatea cu anume învățăminte prețioase, asupra cărora e bine să stăruim. Nu numărul gloatelor determină cursul favorabil al războiului, ne spun aceste înfrângeri. Și nici munițiile, se poate adăuga. Ci calitatea etnică a sufletului ostășesc, consistența internă, sobrietatea, — și pretutindeni disciplina... ele sunt menite să aibă nobila misiune.

Disciplina germană, disciplina de fier a armatelor moștenită dela cancelarul de fier de acum 40 de ani, — cărui popor nu-i stoarce admirația? Să reimprospătăm pe o clipă un tablou de o plasticitate admirabilă pe care-l găsim în niște *recits de guerre* din 1870—71 ale unui general francez; ni se pare actual. Era vorba de încheierea unui armistițiu de trei zile. Plenipotențiatul francez ajunge în cortul generalisimului german și începe tratativele. În cinstea lui se dă o masă copioasă, și dela o vreme manciaftul german s'a dat la pahare până a aluneca sub scaune. Generalisimul dela o vreme, când se trecuse deja de mult la glume dela tema armistițiului, a observat halul manciaftului și indignat a răcnit din toți plămâni: „Auf!” Electrizați de glasul de comandă ostelui germani se reculeg într'o clipă, fac *Glied* și se așează în postură de salut... Generalul francez evidențiază acest caz ca o pildă extraordinară a forței ce se ascunde în disciplina militară germană.

Aici trebuie căutat isvorul slăbiciunilor din armatele muscălești. Ofiterimea pare a nu avea contactul intim cu soldații, contactul care să trezească entuziasm, încredere. Marele general *Suvarow*, comandantul care a zdrobit atâtea armate, care a reputerat cu năcăjiții mojici subalterni cele mai strălucite victorii cunoscute în istoria războaielor pe lângă ale lui Napoleon, se pare că nu mai are descendenți. Tactica acestui general s'a îndreptat întâiu spre intern, a cucerit întâi pe ai săi, apoi pe dușmani. Și nu este ușor lucru acesta, ba e chiar mai greu, fiindcă e hotărîtor de soarta victoriei asupra altora. Suvarow trăia viața soldaților săi, prânzia cu ei, purta îmbrăcăminte simplă, petrecea în mijlocul lor cât de des, râdea sgomotos cu ei și știa strecura printre glumele sale în fletele celor mulți ambiții războinice, mândrie,

Cine visează că a fost ucis, se așteaptă la o fericire mare; cine visează că e nenorocit, va câștiga ceva; văzând în vis luna și soarele căzând, îți vor muri părinții; tunetul însemnează ceartă, ploaia lacrimi, zăpada abundență, etc.

Sunt semne bune și semne rele: dacă o pasere intră în casă pe fereastră, însemnează noroc; a întâlni pe drum un dric cu mort însemnează că zeii te protejează; dimpotrivă, dacă dricul trece pe dinaintea casei, trebuie să închizi ușile și porțile, căci sufletul vre-unui membru viu din familie va căuta să însoțească pe mort în „Iamato” și astfel vei pierde pe vre-unul din ai tăi.

Japonezul nu se culcă niciodată cu capul spre nord și picioarele spre sud, căci aceasta e poziția celor morți. În toate oțeturile se află câte o busolă care să determine direcțiunea celor patru puncte cardinale, altfel antreprenorii ar risca să nu aibă nici un mușteriu.

Oașpetii se supără dacă, la masă le vei așeza lingura pentru orez la stânga farfuriei, căci astfel se servesc criminalii și făcătorii de rele. Nimeni nu-ți va primi un cadou dacă nu-l vei însoți de „Roschi” (o bucată de hârtie albă), căci numai morții trebuie să primească cadourile desvelite.

Cu foarte mare greutate s'a putut introduce în Japonia obiceiul de a se fotografia oamenii, căci poporul crede că cineva pierde câte o părticică din suflet ori de câteori se lasă să fie fotografiat.

demnitate ostășească și inspira nemărginită încredere în soarta armelor.

Ziarele din statele neutre unde se ocupă ziaristii mai intens și mai temeinic cu situația armelor, se dau amănunte triste despre felul cum moderna ofițerie rusească tratează cu soldătimea de rând. Ofițerii rusești îi lipsesc elementele cari să cucerească *întâi pe ai lor*, înainte de a nutri speranțele învingerii asupra altora. Risipitoare, purtând un lux nebun în campanie, această ofițerie are cu totul altă gânduri decât acelea de a îmbunătăți materialul enormelor gloate. Nici între conducătorii armatei nu domnește înțelegerea, unitatea de vedere, ci se dispută autoritatea de conducere.

Cel puțin astfel sunt împrejurările de până acum. Găsise-vor de aci încolo oamenii iertei, sacrificatorii ambițiilor, ofițerii devotați muncii intense de a-și câștiga încrederea în fața celor mici și astfel de a îndrepta destinele Rusiei, de a evita consecința catastrofală, — nu se poate prevedea, și-i tragic că la un popor așa de mare să lipsească și inimile mari... Ce-ți face lipsa de disciplină!

După luarea puternicilor cetăți, Varșovia și Ivangorod și după recucerirea Galității orientale, armatele germano-austro-ungare li-a succedat să încalce aproape întreg teritoriul poporului polon. Aproape întreagă Curlanda cu o numeroasă populație germană este amenințată să intre sub stăpânire germană. Cât privește Rusia două mari râni încep să se cicatrizeze: două chestiuni mari încep să se închidă, chestiunea polonă și curlandeză. Mai rămân deschise alte două mari: chestiunea finlandeză și românească. Felul cum diplomația rusească a încercat să închidă în trecut marile râni, cele patru pomenite, este detestabil, înjositor. Traduceam ieri din *La Politique*, organul bucureștean al dlui Marghiloman, o scrisoare a unui polon care înfiera politica nefastă de a înăbuși orice dezvoltare națională a Polonilor, a bieților Poloni căzuți prin desertăciunile aristocrației *chliakhta* („șliahta” de cari amintesc cronicarii români din sec. XVII—XVIII) dar regenerați ulterior, sub robie, prin o isteată muncă pe teren economic, îndeosebi și un naționalism viguros. Răzcoalele poloneze din 1831 și 1863 au fost înăbușite în sânge, însă înfrânți Polonii au inspirat neîntrerupt teroare guvernelor rusești, căci ei voiau dismembrarea Rusiei prin superioritatea culturii lor. Un desperat patriot rus, reacționar, *Katkov*, observând neputința de a învinge, rusifica naționalitatea polonă, propunea cedarea unei părți a Poloniei, districtul Lodz, Germaniei (L. Tikhomirov: „La Russie politique et social”, Paris 1888, pp. 35—36).

Chiar dacă cele patru chestiuni ale Rusiei s'ar închide prin o desfacere a celor patru teritorii de către ea, Rușii n'au pierdut, n'au fost înfrânți. Dimpotrivă. Rusia se apropie în acest caz către adevărata sa valoare și putere, căci s'ar face stat unitar, eminent național.

Japonezii au o mulțime de „zeități ale casei” pe cari le stimează și le cinstesc la zile mari ca să favorizeze prosperitatea familiei și să o protejeze la nevoie. Așa de pildă este zeita „Beu-Zai-Teu-Njo”, mama lui Budha, care intrupeză caracterul și hărnicia femeii-mame. Ea este prototipul gospodăriei care-și consacră toată viața pentru buna propășire a familiei. „Beu-Zai-Teu-Njo” are 15 (cincisprezece) copii cărora le-a distribuit roluri precise și i-a deprins cu câte o anumită meserie. Așa unul e bancher, altul medic, altul croitor, altul gazetar, etc., numai al 15-lea nu are nici o ocupație și trăiește nenorocit. El reprezintă pe fiii neascultători, cari din cauza nehrniciei lor ajung nenorociți.

Rolul principal al „zeilor casei” este de a înzestra pe oameni cu diferite daruri ca: sănătate, viață lungă, bogăție, talent, glorie, dragoste și mulțumire.

Zeul suprem al casei se numește „Hotei”. Își petrece timpul într-o somnolență și ascultă povestile pe cari copiii i le soptesc la urechi în vreme ce el dormitează; e scurt și gros ca un butuc, — tipul Japonezului.

„Shlow-Ro” se numește zeul care dăruiește viață lungă oamenilor; are înfățișarea unui moșneag venerabil cu capul mare, cu barbă lungă

Tarigradul pe vremea celor din urmă împărați greci.

Atunci când Frâncii au cucerit Tarigradul și au întemeiat o împărăție frâncă, care a dăinuit dela a. 1204 până la 1261, neamul împărătesc grecesc s'a răspândit în cele patru colțuri ale fostei împărății grecești și a întemeiat alte câteva noi împărății. Mihail Anghel Comninos s'a dus în Epir unde a întemeiat despotatul Epirului sau al Eladei cu scaun domnesc la Arta; fratele său Theodor Comninos, bătu Frâncii în anul 1217 și a întemeiat la a. 1223 împărăția Tesalonicului; Theodor Lascaris, împărat la Tarigrad, atunci când cetatea era împresurată de Frâncii, a luat Vitinia, Lidia, Arhipelagul, Frigia și întemeia împărăția Nikiei. Alexis Comninos a întemeiat împărăția Trebizondei, care a dăinuit neatârnată până în a. 1461.

Din toate aceste împărății acea din Nikia a fost cea mai de căpetenie. Theodor Lascaris a întemeiat-o cu pricepere (1206—1222). Ruda sa Ioan Duca Vatatiș (1222—1225) alipi și împărăția Salonicului cu a Nikiei, luă dela Frâncii cetățile pe cari le țineau ei în Anadoli, năvăli de asemenea în Thrakia unde le luă Andrianopol în 1225 și a căutat să lovească în 1235 și Tarigradul. Țările sale au fost bine chivernisite și i-au pus la îndemână mijloacele cu cari a dus acele lupte. După domnia scurtă a lui Teodor II Lascaris (1255—1259) luă puterea neamul Paleologilor în a. 1260 prin Mihail al VIII-lea.

În ziua de 26 Iulie 1261 una din căpeteniile lui Mihail luă din mâna Frâncilor Tarigradul.

În depărtata Trebizonda au împărățit Alexis Comninos cel Mare (1204—1222), Andronic Gilos (1222—35), Ioan, fiul său (1235—38), Manuil Comninos (1235—63), Ioan II (1280—97), Alexis II (1297—1330), Vasile (1332—40), Alexis III (1349—90), fiul său, Manuil III fiul lui Alexis (1390—1417), Alexis IV (1417—46), Ioan IV (1446—58), David (1458—61).

Cu acest neam împărătesc s'a înscris și Ștefan-cel-Mare, Domnul Moldovei.

Paleologii, după cum am spus au gonit pe Frâncii din Tarigrad și au reîntemeiat împărăția grecească. Aceasta împărăție a mai viețuit 200 de ani sub ocărmuirea acestui neam, dar nu și-a mai regăsit tăria, și îmbelșugarea de care s'a bucurat în veacurile IX și X-lea.

Dacă Cruciadele s'au isprăvit, Răsăritul și în deosebi Tarigradul, suferea încă de umările acelei sguduirii groaznice. Nu putea să i se împotrivescă.

Siliți să împărătească în aceste împrejurări neprielnice, Paleologii au fost în deobște niște împărați mărunți. Erau neputincioși să lupte cu Turcii, și au umblat după ajutorul Apusenilor. Unul din ei, Mihail Paleologul a căutat în a. 1274 să se alipească de biserica Apusului, iar Ioan Paleologu a fost chiar la Roma pe vremea Papei Urban V în 1369 unde și-a lămpădat ortodoxismul. Toate au fost de prisos. Ajutor dela domnitorii Apusului n'au primit. Ioan a fost chiar închis la Venetia pentru datorii.

Manuil Paleologu (1391—1423) scrie Apusenilor ară-

și albă ca zăpada, cu fruntea lată și dreaptă. Are capul mare — zic Japonezii — fiindcă cugetă neincetat cum să facă pe toți oamenii fericiți.

„Tossi-Tocu” se numește zeul talentelor; părul lui e blond, fruntea lată de artist și ochii vioi cercetători.

„Daicocon” este zeul bogăției și e foarte darnic cu Japonezii; are înfățișarea unui bătrân fudul îmbrăcat în haine de mătase galbenă și poartă vesnic subțiori un sac cu comori pe cari le împărțește muritorilor.

Există și zeul sârăciei, el se numește „Rathse” și de multeori e mai activ în îndeplinirea serviciului său decât Daicocon.

Afară de acești „zei ai casei” se mai află o mulțime de demoni — spirite rele — însă nu în sensul diavolului din doctrina creștină, ci mai mult un fel de păcălă din povestile noastre populare. Demonii japonezi sunt tipuri vesele, cari necăjesc pe oameni păcălindu-i necontenit.

Japonezii deși cred în nemurirea sufletului, nu cred în „judecata de apoi” și deci moartea la ei nu însemnează că sufletul va merge în iad ci în „Xamato”, — locul fericirii fără de sfârșit. Frica de moarte e necunoscută Japonezului.

Alexandru Văcărescu,
rig. în drept.

tându-le primejdia Turcilor. Craiul Ungariei îi dă ajutor, dar este înfrânt la Nicopoli (1396). Manuil se duce după aceea în Frankia și Anglia (1399—1403) dar de giaba. Ioan Paleologu (1423—1448) caută să împace cele două biserici și se duce la Sinodul care s'a ținut la Ferrara.

Impărații greci nu găseau însă ajutor în Apus.

În Tarigrad sedele bisericesti se țineau lanț. În cei din urmă ani ai împărăției lui Mihail VIII și ai fiului său Andronic II (1282—1328), luptele Iosifiților și Arseniților erau la culme. Mai în urmă pe la a. 1340 începu cearta Palamiților și a Varlaamităților. Clerul și călugării cârmuiau pe împărat. Pe de altă parte în Tarigrad Italianii, cu mahalalele lor, cu județii și mai marii lor alcătuiau adevărate țări nesupuse. Venetienii și Ghinovezii cari se dușmăneau între ei umpleau ulițele cetății cu sângele lor. Impăratul era de partea Ghinovezilor, cari l-au ajutat și la luarea cetății. Pe vremea lui Cantacuzino, Ghinovezii din Galata s'au rășboit cu Grecii dela a. 1348 până la a. 1352.

Impăratul a fost bătut și silit să încheie o înțelegere care recunoștea cererile Ghinovezilor.

Folosindu-se de corăbiile ghinoveze Paleologii au căutat de corăbiile lor. Andronic Paleologu neavând oaste chemă la Tarigrad pentru apărarea cetății 8000 de vântură-țara Spanioli catalani și aragonezi, cari luaseră parte la luptele din Sicilia și numește pe căpetenia lor Roger de Flor, mare duce. Catalanii și Ghinovezii se iau la luptă pe ulițele cetății. Prin cruzimile lor ei se fac nesuferiți. Căpetenia lor este chiar omorâtă din porunca lui Mihail Paleologu. Acum începură certurile pentru domnie. Andronic cel Bătrân se ceartă cu cel tânăr. Ioan Paleologu cu fiul său Andronic, care, îl scoate din scaun. Manuil cu nepotul său Ioan, prietenul lui Baiazid.

Atunci când Grecii au luat Tarigradul în a. 1261 unul din sfetnicii lui Mihail VIII n'a fost bucuros de această biruință, căci părăsind Nikia pentru Tarigrad, se aflau departe de țările bogate ale Anadoliei și unde puteau să fie în frâu popoarele turcești. După ce s'a desființat califatul din Bagdad (1258) și sultanii din Iconium, au decăzut, Turcii otomani au prins putere.

Despre această putere și despre luptele lor cu Tarigradul vom vorbi în articolul ce urmează acestuia.

D. Caselli.

Pressa italiană despre atitudinea României.

„Corriere della Sera” vorbind de vizita la București a principelui *Hohenlohe* care a avut mai mult scopul de a stărui pe lângă guvernul român pentru ca să poată asigura libera transitație prin România a munițiilor de războiu, destinate Turciei, spune că guvernul din București în chip leal a ținut să încredințeze puterile împătritei înțelegeri că el în aceasta ca și în toate celalalte împrejurări, e hotărât să păstreze cea mai scrupuloasă neutralitate opunându-se la transitația munițiilor cu pricina.

Aceste puteri au tot interesul să garanteze în mod special libera viețuire și expansiune comercială a României.

Guvernul român va face deci interesul țării continuând să oprească transitația militarilor cu destinație pentru Turcia....

Până atunci, trebuie ca veghierea asupra transporturilor oprite să fie tot așa de leală, ca și intențiunea guvernului român.

Turcia tot mai primește munițiuni nu se știe din ce parte. Inșă e sigur că nu poate să le primească din Bulgaria, care fiind lipsită și dânsa de munițiuni, nu are de unde să le furnizeze Turciei.

„Corriere della Sera” încheie că, după știri sigure din izvor englezesc, apărarea Dardanelor va slăbi (?) în curând în chip simțitor dacă Turcia nu va fi furnizată cu noi munițiuni.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 6 August. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: La nord-est de Ivangorod aliații au progresat. Intre Vistula și Bug luptele de urmărire continuă. In Galiția orientală situația e neschimbată.

Pe frontul italian: Tentativele de atac, repetite zilnic și incursiunile izolate ale Italianilor s'au sfârșit statornic cu deplin eșec. Unde numai începe să atace infanteria italiană sau e respinsă de focul artileriei noastre, sau dacă rezistă acestui foc, eroica noastră infanterie o aruncă îndărăpt pricinuindu-i mari pierderi. Decursul acesta al evenimentelor nu-l mai poate schimba nici cea mai temeinică și mai intensivă preparare cu artileria practică de dușman. Așa au dat greș mai multe atacuri ale dușmanului în noaptea spre 5 c. și ieri, și adică un atac întreprins din Sagrado iar altul împotriva înălțimeii Podgora, unde câmpul de luptă e acoperit cu cadavre italiene. Deasemenea au fost zădărnice și incursiunile dușmanului întreprinse în regiunea Krn și sectorul dela Plava. La Monfalcone am doborât la pământ cu focul nostru un balon captiv care servea pentru observările artileriei. In Alpi Carniei în regiunea Monte Paral trupele noastre au ocupat pe teritor italian câteva pozițiuni avantajoase pe înălțimi. Pe frontul din Tirol am respins atacurile unui batalion dușman, întreprinse împotriva Col di Lana (Buchenstein). O patrulă de a noastră a surprins într-o vale laturalnică de partea italiană a regiunii Ortler, o jumătate companie a inamicului pricinuindu-i pierderi însemnate.

Budapesta, 6 August. — Se comunică dela comandamentul suprem al marinei de război:

Un submarin al nostru a torpilat și a scufundat, ieri dimineață la Pelagosa un submarin italian, tip Nautilus. Dirigiabilul italian Citta di Iesi, l-am doborât la pământ cu focul șrapnelor noastre, când încercă să sboare peste portul dela Pola, încă înainte de ar fi putut pricinui orice fel de pagubă, întreg echipajul, compus din 3 ofițeri de marină, un mașinist și 2 soldați l-am capturat. Dirigiabilul l-am adus la Pola.

Berlin, 6 August. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Pe Lingenkopf și de aci la sud lupta continuă. Tunurile noastre de apărare au silit să coboare 4 avioane dușmane; unul dintre aceste a ans, iar altul l-am puscat. Pe tărâmul mării ne-a căzut în mână, cu întreg echipajul un hidroplan francez.

Pe frontul oriental: In Curlanda am dat în regiunea Popel (la 60 kilometri spre ost dela Poniewiet) lupte de cavalerie reușite. Pe frontul dela Narew, la sud de Lomza, armatele germane au progresat, cu toată rezistența îndărătnică a Rușilor. Trupele ce încercuiesc cetatea Nowogeorgiewsk au rupt o pozițiune dușmană între gura râului Bug și Narielsk și au înaintat spre Narewul-inferior. Escadra dirigeabilelor noastre a aruncat bombe asupra stabilimentelor căilor ferate dela Bielostok. După cum am raportat în comunicatul de ieri: Rușii, după ce l-am scos din liniile exterioare și interioară a forturilor dela Varșovia, fără ca lupta să atingă în vre-un chip Varșovia, au evacuat orașul și s'au retras pe malul drept al Vistulei, în Praha. Artileria și infanteria lor împuşcă cu intensitate de ieri dimineața interiorul Varșoviei. Se pare că Rușii voesc să dărîne mai cu seamă palatul regal polon. Natural, că într'un așa mare oraș ca Varșovia o așa canoadă respirată nu poate pricinui pierderi trupelor noastre. După aceste afirmații Rușilor, că au evacuat capitala polonă pentru ca să o cruțe, nu cam poate conta că i se va da crezământ.

Pe frontul sudoriental: Trupele noastre ce au înaintat peste Vistula au ocupat câteva pozițiuni dușmane. Contraatacurile dușmanului au fost zădărnice. Armatele maresăului Mackensen au continuat luptele de

urmărire. La nord de Nowo-Alexandria trupe austro-ungare, iar la Sair (la nord de Cholm) trupe germane l-au scos pe dușman din pozițiunile lui.

Francezii recunosc, că nu România este iacomă.

București. — O telegramă din Paris, publicată în unele ziare de aici anunță că presa franceză a început să-și piardă răbdarea pentru neintrarea României în acțiune.

Fapt extrem de semnificativ este acela, că „Gaulois”, marele organ parizian declară că aliații au pierdut timp prețios și cere în mod categoric ca chestia intervenției României să fie clarificată. Trebuie să se știe odată dacă se poate conta cu această intervenție sau nu. Franța, Anglia și Italia ar trebui să lămurească două puncte principale:

1. Dacă Slavii sunt dispuși, în interesul general, să renunțe la unele dorinți, și
2. Dacă sunt dispuși să dea Franței, Angliei și Italiei tot sprijinul promis”.

Ziarele franceze mai „constată cu regret că tratativele cu Serbia și Rusia nu fac progrese, fiindcă acestea n'au renunțat la orice obiecțiune.... Presa relevă că atât Rusia cât și Serbia vor câștiga după acest războiu destul teritor, așa că pot face și sacrificii”.

Regele Greciei se împacă cu Venizelos.

Lugano. — *Journal des Debats* scrie că prințul grec Nicolae va întemeia apropierea între rege și Venizelos și împăcarea se va face în curând.

Un congres al partidelor stambuloviste.

Sofia. — Intre partidele stambuloviste a intervenit un acord, hotărându-se să se convoace un congres în luna Septemvrie, pentru a se rezolva chestiunea șefiei partidului. Partizanii dlui Ghenadieff au declarat că vor susține și de aci înainte politica guvernului.

Italia va lua parte la acțiunea împotriva Dardanelor.

Genf. — In comisiunea de externe a camerei franceze, ministrul de externe, *Delcassé* a raportat despre *raporturile Franței cu statele balcanice și despre acțiunea împotriva Dardanelor*. Privitor la acțiunea împotriva Dardanelor, *Delcassé* a declarat că *participarea Italiei la această acțiune e iminentă*. Ministrul vede situația în Balcani încă de nelimpzită. Deși oficial nu i s'a adus la cunoștință nimic despre încheierea unei înțelegeri între *Bulgaria și Turcia*, *Delcassé*, e de părere că trebuie să se socotească că o astfel de înțelegere se va realiza. Privitor la atitudinea *României* ministrul de externe francez s'a exprimat cu multă încredere.

Amsterdam. — Agenția Reuter anunță din Paris: La cartierul general al armatei ce operează la Dardanele au sosit ofițeri din statul major italian, cari vor face pregătirile pentru participarea trupelor la acțiunea împotriva Dardanelor.

Tunuri franceze și belgiene pentru Rusia.

Scheveningen. — După o știre din Havre, Franța, va trimite în Rusia, la urgitarea guvernului rusesc, 500 tunuri Creusot și numeroase mitraliere automate, prin portul Archangelsk. Jumătate din aceste tunuri sunt luate din parcul de tunuri belgian.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 7 August 1915.

Tricolorul.

— Am ieșit la stradă ca să întâlnesc un Inger....
— Oh, străzile, străzile negre. Și astaltul strălucește de ploale, dinspre apus, norii dantelează cerul.
— Corbii trec și duc tristețea. In jurul unei tântâni rid fete și moșnegi, — unde-s flăcăii, să ridă?
— Inger, de ce nu vii?
— Mă duc tăcut pe străzile Clujului, și mă gândesc la cei ce sunt mai tăcuți decât mine.
— Fanțara sună.... Se duc soldații la moarte. Și flori și lacrimi și urale în urma lor.... Și se duc cu drapel românesc.....
— Drapel românesc am văzut în fruntea soldaților pe străzile Clujului.
— Drapelul românesc: tricolorul fâlfâie în văzduh, ca o flamură a biruinței.
— Duceți-vă la moarte soldații noștri și giulgiul vostru va fi drapelul românesc.
— In Cluj.... am văzut.... tricolorul nostru.

Emil Isac.

Oițer român laudat. Autorul cărții „Noua lege militară” — care făcuse bune servicii tuturor celor interesați în afaceri militare — apărută în 1913 la Orăștie, locot. **Alexa Hamat** dela reg. de inf. 43, și originar din Caransebeș, a primit din partea comandamentului militar din Timișoara în numele serviciului suprem laudă pentru serviciile prestate cu conștiințozitate și pricepere la comanda de complectare a regimentului de inf. 39 din Dobriștin unde funcționează dela izbucnirea războiului. Felicitări.

Biblioteca Academiei Române. In luna Iunie 1915 s'au consultat de 654 cetitori 2135 volume și broșuri tipărite; de 210 cetitori s'au consultat 714 manșcripte, 2140 documente, 14 cărți vechi românești (1508—1830). Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 478 volume și broșuri, 309 numere de reviste române, 71 reviste străine, 2 atlase și hărți, 6 stampe și portrete, 8 volume manșcripte, 276 documente, 6 fotografii, 1 album, 344 foi volante, 6 obiecte de muzeu și 238 monete. Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 ore dimineața până la 6 seara, pentru manșcripte și documente dela 8 la 12 și dela 2 la 6. Bibliotecar N. Bianu.

Parastase pentru Petru de Mocsonyi. Impunându-se 6 săptămâni dela moartea eroică a lui Petru de Mocsonyi, s'au ținut ieri, Vineri, în 24 Iulie (6 August) parastase pentru odihna sufletului lui în bisericile din Căpâlnaș, Birchis și Tela. La parastasel celebrat în Căpâlnaș a participat și P. S. Sa episcopul *Dr. Miron Cristea* și I. P. C. Sa vicarul-arhimandrit *Filaret Musta*.

Regimentul de infanterie Nr. 50. In luptele mari dela Ivangorod s'a distins în deosebi, cum am anunțat, regimentul nostru dela Alba-Iulia, cu numele Marele duce Frideric de Baden. Se recrutează aproape întreg din Români, mai cu seamă din părțile munților apuseni. Regimentul există din 1762. Până la 1851 a purtat numele de al 17-lea regiment. După desființarea graniței ardeleni s'a transformat în regiment de linie cu nrul 50. Șeful său dela 1908 încoace este Marele duce Frideric de Baden. Flamura regimentului poartă, cum se știe, medalia de aur, care n'o are nici un alt regiment al armatei austro-ungare, iar în cursul războiului acestuia a primit dela împăratul Germaniei un steag cu „Crucea de fier” pentru vitejia dovedită.

Sărbătorirea eroilor regimentelor ardeleni. Marti seara a avut loc în Sibiu o impozantă manifestație pentru sărbătorirea regimentelor ardeleni, cari s'au distins în luptele spre vest dela Ivangorod. Un public numeros, traversând în frunte cu muzica străzile principale ale orașului, au aclamat pe eroii ardeleni.

Ziarist român decorat de guvernul francez. *D. Al. Mavrodi*, redactor la „Viitorul” a fost decorat de guvernul francez, cu ordinul *Legiunei de onoare*, în gradul de cavalier.

Comemorarea poetului V. Alexandri. La 27 August 1915, se împlinesc 25 de ani, dela moartea marelui nostru poet **Vasile Alecsandri**, acărui statuie împodobește una din pietele lașului.

Cu această ocazie, o serbare aniversară va avea loc, în capitala Moldovei, pentru comemorarea autorului „Latinei ginte” și a lui „Peneș Curcanul”.

Comemorarea poetului V. Alexandri urmează a se face la 26 August, data când s'a făcut la Mircești înmormântarea clasicului bard.

La Mircești, ca în toți anii, parastasul se face în ziua de 22 August, data morții lui V. Alexandri.

Dna Paulina V. Alexandri, venerata soție a defunctului bard, va face ca la parastasul din anul acesta să ia parte populațiunea din satele învecinate.

Până astăzi nu s'a luat vre-o altă inițiativa ca parastasul dela Mircești să aibă un caracter festiv.

Dăruire. D. Ioan Pislea, procurist în Linz a trimis 10 cor. ca ajutor pentru soldații români cari și-au pierdut vederea în războiu.

Mulțumiri!

Supliment la Cartea roșie. Ministrul nostru de externe urmează cu publicarea actelor privitoare la faptele pline de brutalitate ale dușmanilor țării. În această primă broșură suplimentară a Cărții roșii se găesc înșirate cruzimile Rușilor, precum și ale Englezilor, Francezilor și Belgianilor comise cu o sălbătăcie de neînchipuit asupra supușilor austro-ungari. Paginile cele mai triste se cuprind în capitolul al treilea, unde se vorbește despre nelegiuirile rusești din Bucovina și Galiția și se descoperă bestialitatea, cu care soldații ruși au tratat pașnicii locuitori fără deosebire de sex și etate. O sumă întregă de documente vorbește despre instinctele dobitocești ale oamenilor, cari au nenorocit femei, copii și moșnegi din aceste două provincii.

Alte procese militare în Bulgaria. Consiliul de războiu al corpului de armată din Rusciuk, — după cum se anunță din Siștof — în urma unei delegațiuni speciale a ministerului de războiu bulgar, s'a transportat în complectul lui aci, unde a început de ieri judecarea procesului intentat la 30 subofițeri, și mai mulți soldați din regimentul 33 de infanterie Siștof, acuzați că s'au predat trupelor române, în timpul campaniei din 1913.

Consiliul acesta e compus din lt-colonelul Hadji Dimieff, președinte, asistat de maiorul Boincinoff și căpitanul Rusceff, membrii.

Acuzațiunea e reprezentată prin căpitanul Dragomiroff comisar regal.

Pedeapsa ce se cere pentru acuzații, care se află în prevenție dela 1913, este moartea prin spânzurătoare.

Cazuri de moarte. **Iosif Mursa**, învățător în comuna **Căprioara** a încetat din viață în 2 August st. n. în etate de 43 ani. Înmormântarea a avut loc în 5 August st. n.

— **Valeriu Popescu**, paroh gr.-cat. în Dârğa și vice-protopop a repausat în 2 August st. n. în al 43-lea an al vieții. Înmormântarea a avut loc în 5 August st. n. în cimiterul gr.-cat. din comuna Dârğa.

Iosif Popovici, învățător în Globucraiova a încetat din viață Vineri, în 30 Iulie st. n. 1915, în etate de 71 ani. Înmormântarea a avut loc Duminică.

Vasile Cioran, oficiant i. p. Reșița, un Român de inimă, care a sprijinit toate întreprinderile noastre, a încetat din viață în etate de 78 ani. Odihnească în pace!

Sărbătorirea ocupării Varșoviei și Ivangorodului în Arad. Prin o impozantă manifestație a sărbătorit ieri locuitorii Aradului și soldații garnizoanei dn-acest oraș, noile victorii ale armatelor aliate: ocuparea Varșoviei și Ivangorodului.

Ieri încă înainte de amiază pe la orele 9 un apel al primarului orașului, Lud. Varjassy, afișat pe o tablă mare, chema pe cetățeni la sărbătorirea nouilor fapte de vitejie și glorie ale

armatei austro-ungare și aliatei armate germane, cari îl străntoresc pe dușmanul moscovit adânc în țara lui.

Orașul Arad, pavoazat cu steaguri imediat după sosirea știrii despre căderea Varșoviei, a fost ieri seara iluminat. Puvoiuri de oameni s'au pornit seara spre centrul orașului ca să ia parte la anunțata preumblare demonstrativă.

Conform programului la orele 8 a pornit din cetate convoiul de soldați cu lampioane și steaguri. Publicul imens adunat pe străzi a întâmpinat cu urale nesfârșite pe soldați. În fruntea convoiului orchestra militară întona marșuri. Convoiul trecând pe bulevardul Andrassy a făcut un popas în fața palatului comitatului, unde orchestra a intonat imnul unguresc și „Wacht am Rhein”. În fața primăriei s'a ținut un al doilea popas între acordurile orchestrei militare.

La întoarcere convoiul a luat direcție spre piața libertății, unde s'a desfășurat.

Descoperiri arheologice în Cadrilaterul român. Din București se anunță: Cadrilaterul ca și restul Dobrogei constituie o adevărată comoră în rămășițele istorice ce se descoperă aproape zilnic. Astfel nu de mult timp s'au descoperit pe malul Dunării în apropiere de Siliștra, urmele cetății „Palmatis”, iar acum în urmă vechea cetate „Candidiana” ale cărei urme există în apropiere de comuna Cadichioi, pe malul Dunărei, cam la mijlocul distanței dintre Siliștra și Turtucaia. Lucrările pentru descoperirea ambelor cetăți, continuă cu multă activitate.

Zilele trecute, aceste rămășițe istorice au fost vizitate de dnii Cămărășescu, prefectul județului Durostor Teodorescu, conserv. muzeului de antichități și Mateescu funcționar al aceluiaș muzeu. Vizitatorii au rămas surprinși de cele văzute deoarece „Candidiana” pare a fi prin dimensiunile ei, cetatea cea mai importantă din toată peninsula balcanică și prezintă un interes capital din punctul de vedere istoric și arheologic. Cetatea se întindea pe o suprafață de circa 100 de hectare cuprinzând o cetate de războiu propriu zisă și o cetate civilă în incinta căreia trebuie să fi fost numeroase locuințe. În față, pe un pisc simetric cu cel din tîi, sunt de asemenea urme de ziduri din studierca cărora rezultă că cetatea se întindea dealungul lui German-lolu (drumul lui Germanicus) până la locul numit astăzi German-Ovază (poiana lui Germanicus). „Candidiana” a fost multă vreme reședința legiunilor I și XIII romane. Era depozitul de grâne principal al armatelor cari luptau în Moesia.

Trimișii muzeului din București au mai notat numele grădiștei (cetății) dela movila Crivinata, lângă comuna Garvan, deasemenea pe Dunăre, și ale grădiștei dela Spanciova în apropiere de Turtucaia, în fața comunei Spanciov din Ilfov așezată pe o culme strategică de primul ordin.

Au fost vizitate în urmă ruinele cetății Transmarisca.

Prisonieri civili austro-ungari în România. Din București se anunță: În urma unei înțelegeri intervenită între Austro-Ungaria și Serbia, cu privire la schimbul de prizonieri civili un număr de 200 prizonieri austro-ungari au plecat din Serbia și au ajuns Mercurea la T.-Severin pentru ca trecând prin țara noastră să fie repatriați. Dat fiindcă în Serbia bătute mai multe epidemii direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat toate măsurile de izolare și dezinfectarea acestor prizonieri cari vor fi repatriați prin punctul Căineni.

Tren direct București—Petrograd. Se anunță din București: Ministerul de lucrări publice al României, a luat măsuri ca toate podurile de pe linia ferată Ungheni—Iasi, să fie refăcute ca pentru cale largă.

Se face astfel pasul decisiv pentru intrarea în funcțiune a trenului direct: București—Petrograd.

Evreii la sate în România. Cetim în ziarele bucureștene:

Serviciul recensământului populației care funcționează pe lângă direcția statistice generale din ministerul de domenii a întocmit un tablou al populației evrești din com. rurale din țară, pe baza numărătoareii făcute în anul 1912.

În țară erau în total în com. rurale 45.486 locuitori și anume: 21 mii 670 bărbați și 23.866 femei. Pe provincii țifrele se repartizează astfel: Moldova, 44.103, ceeace face 2.52 la sută din populație.

Muntenia 910, ceeace face 0.03 la sută din populație.

Oltenia 226, ceeace face 0.02 la sută din populație. Dobrogea, 247 adică 0.09 la sută din populație.

Față de recensământul din 1899, se constată o descreștere de 8600 suflete a populației evrești la sate.

Papagalii sentinelă. În timpul unei lupte navale din nord, toți fazanii din satele englezești din Cumberland, dădeau dovezi de-o agitație neobișnuită. Dar motivul s'a descoperit numai decăt, când sgomotul lugubru al bombelor și proiectilelor a început să se audă tot mai precis. Agitația fazanilor a fost primul semnal, că atacul marin se apropie. Paserile însă cele mai sensibile la senzațiile auditive sunt papagalii. Și de aceea în unele tranșee din est se păstrează papagalii, cari încep să bată din aripi și să clămpănescă din cioc, anunțând sgomotul cel mai ușor perceptibil chiar, pe care-l fac motoarele aeroplanelor celor mai depărtate. Soldații cunosc aceste semne și stau atenți, gata să înfrunte orice eventualitate.

O nouă insectă vătămătoare. Se anunță din București: Prefectura județului Covurlui a raportat ministerului de interne că pe teritoriul acestui județ s'au ivit un fel de omizi cari au distrus în mai multe comune aproximativ 250 de fălci de porumb și fasole. Ele au mai mâncat și iarba de pe imășuri distrugând și peste 1000 de pomi fructiferi.

x În sanatoriu „Sanitas” din Versecz cu 1 Maiu st. n. a. c. s'a început al treilea sezon de cură. Rezultatele de cură din cei doi ani trecuți au fost foarte favorabile.

Sanatoriu stă sub conducerea domnului medic diriginte **Dr. L. Méhes**. În institut se aplică factorii curativi fizici cunoscuți sub denumirea de cură fizico-dietetică sistemul **Dr. Lahmann**. Institutul este înzestrat cu aparatele cele mai moderne de cură.

Cura se folosește la boalele cronice și este indicată mai ales: la boalele sistemului nervos, ale căilor respiratorii, ale cordului, ale organelor digestiunii, la tot felul de boale femești, la boalele de rinichi, ale beșiceii, prostatei și la

urmările lor, la boalele constituționale, ale organelor motorice, la reumatism, dieteză urică și la boalele climatice. Copii slabi și săraci de sânge (anemici) prin cura aceasta se reculeg admirabil. Sanatorul se află la poalele dealurilor în mijlocul unui parc mare și frumos. Are încăperi confortabile și întreținerea e de rangul prim pe lângă prețuri moderate.

Prospecte în limba română se trimit la dorință prin direcțiune. (Sa 1997).

Ultima oră.

GERMANII LA 20 CHILOMETRI DELA RIGA.

Copenhaga. Se anunță din Petrograd: Intendatura militară rusească a sistat transporturile militare în cetățile apusene și în circumscripția Riga. Germanii se găsesc la 20 kilometri dela Riga și ei înaintează cu mare repezițiune.

BULGARIA CERE RĂȘBOIU IMPOTRIVA SERBIEI.

Londra. — Ziarele din Londra primesc dela corespondenții lor din Balcani, că tensiunea între Bulgaria și Sârbia s'a agravat deodată. Părerea deja că apropierea între Radoslavov și Pasici e iminentă și întoarcerea prințului Trubetzkof din Petrograd, precum și tratativele ambasadorului Savinsky în Niș au trezit credința în cercurile balcanice, că s'au găsit modalitățile unei înțelegeri între Serbia și Bulgaria. Indărătnicia Serbiei a provocat însă o întărire a partidului rășboinic bulgar și Radoslavov, nu va mai avea putere să oprească lavina. Comitetul național bulgar cere ca guvernul să declare rășboi Serbiei. Acest comitet atâta poporația Bulgariei, folosindu-se de toate mijloacele, pentru o dispoziție antisârbească, iar presa austrofilă din Bulgaria se arată impotentă față cu aceste agitațiuni. După cum se vestește, s'a ocupat cu această chestie și consiliul de miniștri și Radoslavov a raportat regelui cu prilejul audienței saledin urmă.

Concurs de primire.

În Internatul pedagogic gr. cat. român din Blaj.

1. Fiind elevii Institutului pedagogic obligați să locuiescă în internat, toți aceia cari doresc să se înscrie la Institutul nostru își vor înainta cererile de primire la Direcțiunea Internatului pedagogic gr. cat. român din Balázsfalva — Blaj până în 20 August st. n. inclusive. Cel ce au mai fost și anul trecut alumnii ai internatului vor înzestra cererile lor cu testimoniul ultim, iar aceia cari acum se înscriu pentru întâi dată cu: extras matricular de botez și testimoniul de pe anul școlar trecut. Pe lângă aceasta fiecare va alătura la cerere o declarație a părintelui ori a tutorului iscălită de doi martori, în care acesta declară, că cunoaște condițiunile de primire și se obligă a solvi taxa anuală regulat. Iar ca rezoluțiunile să se poată expedia francate, petenții sunt rugați să alătore marcele postale de lipsă. Rugările, cari nu vor implini aceste condițiuni, nu vor fi luate în socotință.

2. Taxa de întreținere e 300 cor., pentru care sumă vor primi cvartir, vipt, luminat, încălzit, spălat, în caz de lipsă medic și medicină. Fiecare elev e dator să plătească la intrarea în internat 20 cor. taxă de înscriere. Elevii cu progres cel puțin suficient și purtare morală bună vor fi împărțșiți cu beneficiu de pâne (tipăi), iar cel neimpărțșiți vor plăti pentru pâne 7 cor. la lună anticipativă. Taxa de întreținere se va plăti în trei rate anticipative și anume în 1 Septembrie, 1 Decembrie și 1 Aprilie, altfel vor fi dimșiți din internat.

3. Elevii vor aduce cu sine: a) o carte de rugăciuni și anume: Mângăierea creștinului de Ioan Gent; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune; c) cel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele; e) saltea (sac de paie) și 2 lepedee (ceareafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 tol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; h) un lepedeu pentru acoperirea patului, cusut ori țesut cu motive naționale; i) 1 perie de vestminte și 3 perii de încălțăminte; j) 1 perie de dinți; m) cel puțin 3 ștergare și 2 piepteni, unul des și altul rar.

4. Elevii în schimbul taxei minime de 300 cor. vor avea proviziunea întregă și anume: a) locuință în

sale mari, luminoase, sănătoase; b) vipt întreg, adecă dejun, prânz și cină; c) spălatul și cărpitul rufelor; d) luminat în timpul recerut; e) încălzitul în timp de iarnă; f) în caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă.

5. Părinții în decursul anului școlar sunt rugați să trimită banii numai pe adresa superiorității, care se va îngriji să le procure toate cele de lipsă.

6. Cece din lipsă de loc nu vor fi primiți în Internat vor putea lua viptul la internat pentru suma minimală de 26 cor. la lună, plus 7 cor. pentru pâne.

7. Alumnii se vor prezenta la începutul anului școlar cu rezoluțiunile însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, vor plăti taxele prescrie și vor da în seamă obiectele.

Blaj, la 4 August 1915.

Direcțiunea Internatului pedagogic.

Kenjro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.

(Urmare) (36)

— Domnișoară, tatăl d-tră dorește să vă vadă.

Toyo întoarse capul a lene. Tocmai își făcea toaleta de seara și nu se hotărî să se despartă de oglindă.

— Numai decât! — Își netezi părul și întrebă: Take, cum îmi stă?

— Foarte bine domnișoară, sunteți splendidă.

— Mulțumesc.

Se uită iar în oglindă, și-și surâse.

Take îi scoase mantaua, și zise iar:

— Vă așteaptă.

— Bine, bine; am înțeles.

Mai aruncă o privire în oglindă, și porni spre camera tatălui său.

— Ai întârziat, O-Toyo... Mama ta o să șeadă lângă mine, iar tu o să mă servești. Umple-mi paharul... Bagă de seamă... toarnă încet... nu știi să servești saké-ul... Așa nu merge... fii mai grațioasă...

Hyozo Yamaki începuse să se cam întunece la minte, dar bea mereu, cu toate că nevasta lui îl ruga să înceteze.

— O-Toyo este foarte frumoasă, când este pieptănată bine... așa cum este acum... Nu este așa, O-Sumi?

Toyo surâse încântată, iar corpul său se făcu aproape ca un S.

— Este frumoasă la vedere, precum și drăgălașe la vorbă, când este bine dispusă... Doar dinții, sunt ca ai mamei sale: prea ieșiți în afară.

— Hyozo!

O-Sumi încrunță sprâncenele. Toyo se uită urât.

— Să-ți mai ridici de un sfert de deget coatele ochilor, și atunci privirea ta o să fie încântătoare.

— Hyozo!

— De ce ești supărată, O-Toyo? Nu-ți stă bine; nu te mai uita așa de rău. Eu vreau să-ți spui o veste bună. Toarnă-mi un alt pahar și-ți voi spune tot secretul.

Goli paharul dintr'o dată și zise răsând:

— Vorbeam de Takeo-san.

Ca un cal, care obicinuit cu ieslea goală, la mirosul fânului proaspăt tresare, astfel tresări O-Toyo.

— Tu, fata mea, ai sgăriat fotografia Nami, și lucrul acesta, ți-a adus un bine.

— Hyozo!

O-Sumi, încrunță pentru a treia oară sprâncenele.

— Să-ți spui totul. O-Nami-san este foarte rău bolnavă, și de aceia o să se divorțeze de Takeo-san. Până acum rudele ei nu știu încă nimic; nici chiar Nami-san nu știe, dar o să se întâmple în curând. Greutatea este să se gă-

sească cineva, care să înlocuiască pe Nami. Cine? Mama ta și cu mine, am dori ca să ieși tu locul pe care l'a avut Nami-san... Aceasta nu va fi imediat, și deaceia, la început, o să te trimitem la doamna Kawashima, pentru educație. Stai nițel, nu te mira... tu o să fii candidată, mă înțelegi? sub pretextul de a învăța bunele maniere. Isbânda ta, va depinde de felul cum îi vei plăcea bătrânei. Înțelegi? Așa este vorba.

Se opri, respiră, și vorbi iar, uitându-se pieziș la nevastă și la fată.

(Va urma)

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Aviz către abonații restanțieri.

Rugăm cu stăruință pe toți acei abonați a căror abonament le-a expirat deja, și cari din acest prilej au primit avizul nostru dimpreună cu mandatul postal, — să binevoliască a și-l achita fără întârziere, trimițându-ne abonamentul pe sem. II sau cvartalul III a. c.

Celor ce nu vor să fie seamă de desele noastre rugăminți, le vom sista expediarea, începând cu proximal Nr.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul St. Pop, profesor, Blaj. Cărțile de N. Iorga despre cari faceți întrebare sunt de vânzare la librăria „Concordia”, str. Deák Ferencz 20. Și anume: 1. Istoria statelor balcanice în epoca modernă. Prețul cor. 3.50. 2. Chestiunea Dunării cor. 5.—. 3. Chestiunea Rinului cor 5.—.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Teologul. Publicarea de 3 ori a anunțului trimis costă 5 coroane.

Au plătit în abonament următorii: D. Vasile Berari, Zavidovici 7 cor. până la 30 Sept. a. c.; Pavel Ioan, Vârșet 7 cor. până la 30 Sept. a. c.

Au plătit în abonament următorii: D. Eugeniu Caba, Curtea 7 cor. pe Quart. III a. c.; D. George Forton, Târnova 14 cor. până la 31 Oct. a. c.; D. Titu Russu, Budapesta 14 cor. până la 31 Dec. a. c.; D. George Vior, Jdovar 7 cor. pe Quart III a. c.; D. Vasile Debu, Șinca-mică, 7 cor. până la 25 Oct. a. c.

D. Alexandru Popp. Am primit 20 cor. Abon. d-v. e achitat până în 15 Noembrie 1915.

Vásárhelyi. 7cor am primit. Abon. e achitat până în 23 Iulie 1915. George Groșorean, Gruda. Abon. d-v. e achitat până în 19 Noembrie 1915.

Se caută

UN PRACTICANT sau PRACTICANTĂ

în farmacia dlui Simeon Oniciu din Abrudbánya (Alsófehér m.). Condițiuni favorabile, aplicare momentană. Concurenții să se adreseze susnumitului. O 2478—2

ANUNT.

Se caută în Arad o casă onestă, la o văduvă bătrână, fără copii, care ar primi 2 ori mai mulți teologi în vipt. De ale culinei, alimente etc., s'ar aduce eventual de acasă. Adresa la administrație. Vu 2480—3

SALON	-cremă	1 cor. 30 fil.
	-pudră	1 „ 30 „
	-săpun	1 „ — „
	-manicūr	„ 65 fil.

Comandele din provincie se expediază zilnic în mod prompt. ::

Farmeria la „St. Francisc”
Budapesta, bulevardul Ūllői nrul 56.

CE 5142

Aviz abonaților din România.

Fiindcă poșta din Țară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Ungaria, rugăm stîm. noștrii abonați, ca abonamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: D-lui Inginer Grigore Dabija - București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de încasări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor întrebări ce neconțin primeam în chestie dela abonații noștri din Țară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

AVIZ.

Persoanele, cari trimet sume de bani prin mandat poștal, sunt cu insistență rugate a scrie pe dosul mandatului (partea liberă a cuponului) în ce scop anume se trimite suma, și a adresa mandatul exclusiv

ADMINISTR. ZIARULUI „ROMÂNUL”, iar la nici un caz nu la adresa vreunei persoane private. (Librăriile străine socot spese și detrag rabat). Tot-așemenea scrisorile, cari aparțin redacției ziarului (ca manuscrise etc.) să se adreseze pt. redacție, iar cele administrative (în chestii de abonament, publicațiuni taxabile, inserțiuni, reclame, schimbări de adresă, reclamări etc.) să se adreseze pt. administrație.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anul 1911 - 1912

Vin alb — — — 1.00 —.90

Rizling — — — 1.10 —.92

Roșu de Miniș — 1.60 1.20

Carbenet — — — 1.40 —.

Vinuri vechi și noul din anul 1914.

Vin alb — — — —.80 —.70

Rizling — — — —.82 —.72

Stiller — — — —.84 —.74

Vinul se expdiează cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru Calitatea vinului garantez.

№ 947

Petru Benea

prop. și neg. de vinuri

Világos (Arad m).

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrássy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ca 2270)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1914. 5 Iulie	ACTIV	1915. 4 Iulie
210 549 453	153 907 453 } aur (monete) 163 169 853	262 110 418
934 740	— } stoc „ (depozitat) 25 220 000	
180 699 214	— } metalic „ (lingouri) 205 000	
47 122 982	56 642 000 } trate și disponibil consid. ca aur 73 519 560	
11 924 059	Argint și diverse monede	
11 546 177	Efecte scontate	
16 762 877	{ 24 183 800 Impr. pe ef. publice 27 301 600	
4 036 281	{ 48 460 800 Impr. pe ef. publ. în et. ort. 49 001 900	
6 720 472	{ 22 939 132 23 511 688 din care nu s'au ridicat lei 26 838 930 22 512 920	
1 075 309	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	
25 264	Imprumutul statului în cut ori pe bonuri de tezaur 3% aur (1914/1915.)	
181 002 117	Efectele Capitalului social	
184 760 280	Efectele fondului de rezervă	
21 479 956	„ amort. imobil. mobil. și mașinilor	
23 664 690	Imobile	
8 430 277	Mobilier și mașini de imprimerie	
810 734 098	Cheltuieli de Administrație	
	Efecte și alte valori în păstrare	
	Bonuri de tezaur 3% aur în gaj p. Imprum. Statului	
	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	
	Conturi curente	
	Conturi de valori	
	Conturi diverse	
	PASIV	
	Capital 12 000 000	
	Fond de rezervă 89 780 616	
	Fondul amort. imobil. mobil. și mașinilor 5 907 700	
	Bilete de bancă în circulație 666 959 532	
	Profit și Pierdere 4 902 667	
	Dobânzi și beneficii diverse 170 004	
	Conturi curente și recipise la vedere 67 701 968	
	Efecte și alte valori de restituit 598 117 945	
	Conturi diverse 70 255 678	
	Taxa: Scont 6%, Dobânda 7%	
	1465 796 110	

(Zi 2008)

FRĂȚII ZSIBRITA
Intreprindere pentru zidiri și fabrică pentru articli de ciment.
VERSE CZ (Vârșeț), Pancsovai-ut nrul 57.

Aducem la cunoștința On. public că ținem permanent în depozit următoarele produse. — Vase de ciment pentru soluțiuni de peatră vânăță pentru vii, în mărime dela 200 până la 600 litri. Filtre de beton și țevi pentru canaluri dela un diametru de 10 până la 100 cm. vâlaie pentru porci și vite etc. — Primim și executăm așezări de asphalt și beton, bazine de beton de fer în toate mărimile, iesle din beton de fier, stâlpi, trepte stabile și atârnaătoare din ciment sau fer lucrat artistic, canalizări, poduri și filtre precum și totfelul de lucrări în branșa de ciment și asphalt.

La cerere în persoană sau scris, stăm cu :-: plăcere la dispoziție cu oferte. :-:

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vribrarea mai voluminoasă decât cel de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 481 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. —

Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

IN LOU DE BENZIN
vă oferim cu deplină garanță
BENSOLIN

Se poate întrebuița fără permisiune prealabilă din partea autorităților.— Prețul per 100 kgr. 150 cor. de un vas. A se timite anticipativ 50 cor. arvună.

KELLNER ÉS SCHANZER,
magazin de vehicule, motoare cu aburi și benzină, mașini agricole, rășnițe, mori.
BUDAPEST, Kálmán utca 3. szám.

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE și COFERARIE
ORENDT G. & FEIRI W.
ODINIOARA SOCIETATEA CURELARILOR
Strada Cishădiei 45, SIBIU, Helftauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și volaj, poclăzit și procvățuri, port-monee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY (vârșobi), permanent în depozit. Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9)

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc același care după întrebuițarea
apei de dinți BARTILLAS

—o sticlă 80 fil.— mai are durere
de dinți sau miroasă gura.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

W. PLAN

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară pronunțat Apă de dinți Bartilla; pentru denunțările falsificațiilor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta această apă trimite franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă,
biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de
lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de
sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane.
Aurături și pictarea tablourilor staționare.

**Pictură pe sticlă
și atelier mozaic**

pentru biserici și alte feluri de clădiri.
Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și
MODERN în cadrul de ARAMĂ și PLUMB, cu
prețuri convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(R. 1924-50).

CEASURI PENTRU BISERICI.

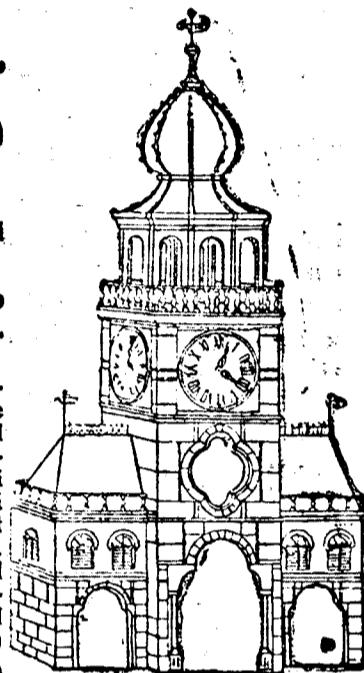
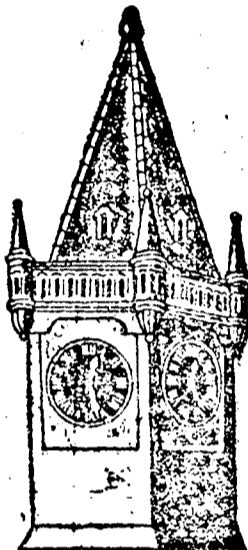
**SZÁNTHÓ
GYULA**

fabrică de ceasuri pentru biserici

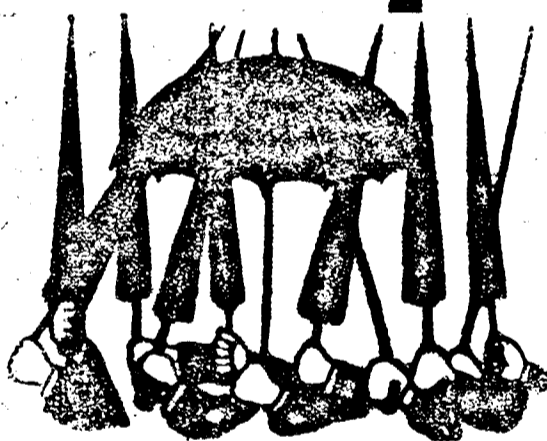
NAGYVÁRAD,

Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanță pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimite gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

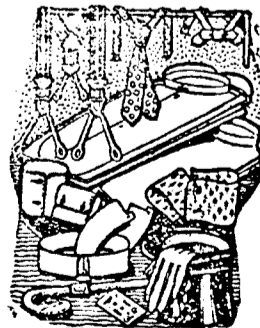
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **En-tout-cas**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și
estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și MANGETE
albe și colorate; BATISTE de buzunar;
BRATELE; CRAVATE pentru gulere
simple și duble; CĂMEȘI din păr de
camilă; CIORAPI și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit“.